Nr. 68. Sibiiu, Joi, 14 Iunie v. 1879. *Anul XXVII.*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecesane, Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
și la espedițiunea de inserțiuni **Adolf Steiner** în Hamburg (Germania).
Corespondențele sûnt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru **odată** 7 cr., — **de două ori** 12 cr., — **de trei ori** 15 cr. rêndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

ÎNVITARE DE PRENUMERAȚIUNE
la
„Telegraful Român“:

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm *a se scrie curat;* a se pune posta ultimă, și în loc de *epistole de prenumerațiune* recomandăm onor. public asignatele postali, **(Posta-Utalvány — Post-Anweisung)** ca împreunate cu spese mai puține și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari 'și înnoiesc abonamentul, sûnt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, și a lipí adresele dlor pre asignatele postale. Și unii și alții sûnt poftiți a se adresa la **Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.** Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbei maghiare.

(După ḑiarul stenografic al dietei).

Ședința din 3 Maiu 1879.

Nicolae Maximovics: (Sfêrșit). Cu prilegiul acesta doresc a rĕspunde onoratului domn deputat Stefan Nagy la aserțiunea sa, că cu prilegiul pertractărei proiectului de lege de față în sinul comitetului congresual sêrbesc, cel din urmă n'ar fi ḑis nimica în contra proiectului de lege. Onor. domn deputat să scie, că pertractarea unei astfel de afaceri nu se ține de cercul de activitate al comitetului congresual, că acesta nici n'a pertractat deci despre proiectul de lege de față.

Dar, tocmai aceasta este greșeala, că domnii Maghiari mai distinși nu vreau să se informeze despre toate raporturile țĕrei, cu deosebire nu vreau să ajungă la cunoscință despre afacerile naționalităților; și ei prin urmare sûnt de loc gata a accepta de bani buni toate acele, ce se aduc înainte în contra naționalităților. Acestei împregiurări atribuesc eu aserțiunea de mai sus a onoratului domn Aladár Molnár. Căci cum ar fi altmintrelea a se esplica, că onor. domn deputat Aladár Molnár cunoasce mai bine scolile din Elveția sau din alte țĕri, decât cele din patrie? În scolile sêrbesci învĕțământul limbei maghiare, cu planul de învĕțământ pomenit al consiliului scolastic sêrbesc, s'a dispus numai de nou, căci acest învĕțământ s'a fost dispus deja în anul 1811, pe timpul când așa numitul *supremus inspector scholarum graeci non uniti ritus nationis illyricae et valachicae* era sistemisat, și chiar în orașe s'a propus gramatica maghiară dela anul 1830 încoace deja în clasele mai înalte. Din toate aceste onor. domn deputat 'și-ar fi putut procura convingerea, că poporului sêrbesc nu'i lipsesc acele bune simțeminte, care acum sûnt trase la îndoială așa de tare.

Onoratul domn deputat ḑice mai departe, că deputații sêrbesci ar vorbí în casa aceasta într'un mod, ca și când aceea, ce ḑice fie-care dintre ei, negreșit ar fi manifestațiunea întregei națiuni sêrbesci! Onor. domn deputat îmi va concede doar, că eu și prietenii mei sêrbesci cunoascem mai bine dispositia poporului sêrbesc, și'l pot asigura pe onor. domn deputat, că cuvintele noastre nu sûnt numai espresia convingerei noastre interne, ci sûnt espresia opiniunei publice a întregului popor sêrbesc, cu escepția unuia unic, pe care de altmintrelea, dacă Vĕ place, Vi'l cedăm prea bucuros.

Onorată casă! Mai toți oratorii, cari au vorbit pentru proiectul de lege, s'au ocupat cu discursul mare și politic al onoratului meu amic Posolit; a înfrânge argumentele sale nu 'i-a succes nici unuia. Ei au rupt unele pasagie din contecstul cuvêntărei sale și le-au analisat cu sirguință, și prin aceasta au crecut a fi învins pe onor. meu amic Polit. Ba nu!

Astfel d. e. a făcut-o și prea onor. domn ministru-president. Prea onor. domn ministru president a ḑis, că, luând în consideratie desvoltările cele mai de aproape ale Orientului, cu deosebire cele din Sêrbia, atunci n'am fi trebuit să creăm o astfel de lege, ci atunci am fi trebuit să dispunem, că în țara întreagă limba maghiară are să fie limba esclusivă de instrucție, căci în Sêrbia Românii ar sta într'un raport proporțional mai favorabil, decât Sêrbii în Ungaria. Prea onor. domn ministru-president este un mare măiestru de întorsături. Să'mi fie acum și mie iertat a întoarce aceasta. Stă în Ungaria națiunea maghiară față cu celelalte naționalități în astfel de proporție numerică ca și în Sêrbia Sêrbii față cu Românii?

În Sêrbia sûnt circa 1.300,000 Sêrbi și 200,000 Români, și în Ungaria sûnt două treimi ale populațiunei nemaghiare. Dacă deci Maghiarii în Ungaria ar sta în astfel de raport numeric, ca și Sêrbii în Sêrbia, atunci ar fi aici circa 10 milioane de maghiari — și atunci onor. casă, nu s'ar fi presentat un asfel de proiect de lege. Românii din Sêrbia se sêrbesc înșiși, în tocmai precum Sêrbii din Bănat se romanisează. Sêrbii și Românii viețuesc împreună de veacuri și deși deosebiți, totuși au aceeași religie, un factor însemnat în Orient, și aceasta leagă aceste două popoare cât se poate de strîns, și prin amintirea acestei împregiurări de sigur înțelegerea aceea frățească între Sêrbi și Români nu se va tulbura, carea în discusiunea presentă se manifestează într'o formă atât de hotărîtă.

Prea onoratul domn ministru-president întreabă mai departe, „dacă popoarele nemaghiare locuitoare în Ungaria, avênd limbile lor și capabilitatea a se susține și a se desvolta, trebuiesc să fie îngrigite de limbile lor pentru aceea, fiindcă sûnt siliți a învĕța limba maghiară?“

Negreșit, căci concertarea nu decurge sub împregiurări egale. Puterea statului se află în mânile națiunei maghiare. N'a ḑis-o chiar onor. domn deputat Ludovic Mocsáry, că se intenționează maghiarisarea tocmai cu ajutoriul puterei statului? Noi prin urmare nu ne temem atâta de limba maghiară, ci de prigoniri înnoite pentru limba aceasta.

În adevĕr, onor. casă! D-Voastră ați rupt-o cu tradițiunile milenare ale Ungariei, ați rupt-o atunci, când de loc ce ați învins Iosefinismul — ați călcat în urmele lui. Iosefinismul învins s'a retras și a venit Leopoldinismul, care în Ungaria a spriginit mișcarea dușmănoasă Maghiarilor.

Onoratul domn deputat Ludovic Mocsáry V'a și făcut atent la aceea, că D-voastră n'aveți să vĕ apĕrați împrotiva naționalităților, ci împrotiva înrîurinței germanisătoare, care amenință statul unguresc de cătră Viena. Iosefinismul e numai la părere mort și Leopoldinismul nu este nimic alta decât o specie a Iosefinismului. Leopoldinismului sûnt naționalitățile unealta, ținta sa însĕ este Ungaria.

Aceasta noi o scim foarte bine după multe multe esperiențe jalnice și naționalitățile Ungariei sûnt însuflețite pentru libertatea constituțională a Ungariei. Libertatea, aceasta este legătura, ce ține popoarele Ungariei la olaltă. Ori ce cutezare împrotiva libertății este o cutezare împrotiva Ungariei. Naționalitățile nu urmăresc „tendențe separatistice,“ nu „întreprinderi primejdioase,“ ele nu au „pretensiuni esagerate,“ ele nu au „întreprinderi îndreptate asupra integrității patriei și asupra unității sale politice,“ ele nu sûnt „fățarnice,“

FOIȚA.

Gura satului.

Novelă.*)

I.

(5 urmare.)

Dela boi trec în urmă la vaci, la porci, la oi și la cai. Pretutindenea Mihu le face împărtășire despre cum și când și în ce chip, le spune prețul și vremea cumpĕrării, laudă soiul și scoate la iveală buna prăsilă eșită din gospodăria sa.

Sosind la vravul de saci, el desleagă gura unui sac, pentru ca fie care dintre cei de față să poată lua un pumn și să laude bobul plin. El însuși ia un pumn, îl scutură, îl privesce, ḑice că a eșit bine, îl aruncă jos, apoi leagă gura sacului.

Simion ține pumnul plin la gura unui bou apropiat, ear Mitrea ia câteva boabe între dinți și aruncă prisosul între saci, ca să găsească și paserile ceva.

„Rĕu ai brodit-o, îi ḑice Simion căci aici ele găsesc în de prisos.

Când se îndreptară din nou spre casă, Safta se ivesce, ca din întêmplare, la capul scărilor.

— Vai de mine! cum ne-ați găsit! le ḑise ea. Dar să iertați. Așa-i omul cu gospodărie! Ori cât te trudesci, n'o scoți la cale.

„Lasă că te scim cât ești de harnică, îi ḑise Mitrea, — dar uită, ce velințe. Unde le-ai cumpĕrat, de 'ți sûnt atât de frumoase?

— Vai de mine! Eu, să cumpĕr? strigă Safta. M'a ferit Dumneḑeu. Tot din casa mea!

„Nu te cred, grăi Mitrea cu rĕutate. Prea sunt de-a degete tinere.

— Și oare nu am fată mare? ḑise Leica Safta.

„Ei! grăi acum Simion. Ai brodit-o vere Mitre. Ai brodit-o!

— Așa mai înțeleg și eu, glumì acesta. Dacă e vorba de fată mare, apoi, noroc să aibă!

„Norocul vine dela Dumneḑeu! le respunse Leica Safta.

— Amin! ḑiseră amêndoi, schimbând o privire plină de înțeles.

După aceste plecară de-alungul foișorului, eară Safta începù să le spue care când și în ce chip. Cele mai multe erau lucrate în casă; pe ici pe colo era însĕ câte o cătrință bogată ori câte o pĕreche de altițe, lucruri primite in dar de la cutare și cutare dintre rudeniile din satele mai depărtate ori lucruri moștenite dela buna și chiar dela muma bunicii.

Pe când ajunseră să între în casa cea mare, unde păreții sûnt acoperiți cu zaveze și împododiți giur împregiur cu fel de fel de vase, începù a se întuneca și Marta întră să pună două luminări pe masă și să le ḑică oaspeților bună sara.

— Noroc să ai nepoată! îi ḑise.

„Norocul, respunse Marta roșind, vine dela Dumneḑeu!

— Amin! ḑiseră ei și astădată.

Acum nu mai rĕmânea îndoială că lucrul se poate pune la cale. Nici tată, nici mamă, nici fată nu a ḑis: Va da Dumneḑeu și norocul cu vremea o vorbă foarte neplăcută la asemenea prilegiuri. Simion și Mitrea începură dar pe departe și mai pe-aproape, apoi mai de-a dreptul și mai lămurit, până ce ajunseră la vorbă fățișă. Safta și Mihu se mai făceau că nu înțeleg, în urmă nu îndrăzniau să creadă și erau uimiți de cinstea, ce li se face, în sfêrșit spuneau, că nu sûnt încă gata precum ar dorí, că le vine greu a se despărți de singura lor fiică... la urma urmelor — că teacă... că pungă până ce Mitrea nu se ridică vesel și grăi:

— Va să ḑică — lucrul e gata, numai să vrea si fata!

„Ei! așa i-o fi fost ursita! grăi Mihu, zimbind cu mulțămire.

Leica Safta își supse buzele și ḑise; „Să o întrebăm pe ea. Ce mai scii? fetele sûnt cam de capul lor.“

Ḑicênd aceste, chemă pe Marta să mai aducă o garafă de vin.

— Ei, dar în grabă ne lași, nepoată! — grăi Simion, când ea să easă. — Nici nu te am vĕḑut, precum dorim să te vedem.

Marta se oprì turburată.

— Se șoptesce, că ai să te măriți! ḑise Mitrea glumind.

„O fi! îi rĕspunse Marta zimbind. Dar eu nu sciu nimic.

*) Din „Convorbiri literare“.

ele nu sûnt „șovăitoare“ și „respânditoare de perfidii orientale,“ naționalitățile „cochetează“ cu „străinătatea,“ nici nu „intrigează în patrie“ — cu toate aceste lucruri măgulitoare ne dă ḑiaristica șovinistă în cap mai pe ḑi ce merge; — ci naționalitățile iubesc această patrie a lor, iubesc libertatea și țin cu credință la domnitorul lor, la patria lor, la monarchie, neluând în băgare de samă, dacă credința lor află recunoscință sau ba; ele nu lasă să se împedece în împlinirea datoriței lor, nici prin dojană nici prin încercări de întimidare, — aceasta e mângăierea lor față cu toate înfruntările nedrepte — să Vě feriți însě și D-Vstră, a împinge naționalitățile cu puterea în brațele Leopoldinismului, ce totde-auna stau deschise șî sûnt gata ale primí.

La sfêrșitul discursului meu, să'mi permită onor. casă încă o observare. (*Să auḑim!*) Mărturisesc că am fost surprins în mod foarte neplăcut prin cuvintele prea onor. domn ministru de instrucție, că „noi în zădar scriem și vorbim împrotiva celora, cari se lasă a fi conduși de patimă, preocupație sau de mâncărimea a juca un rol.“ Nainte de toate trebuesce să observ, că precât sciu eu, cuvêntul acesta „mâncarime a juca un rol“ în casa aceasta mai dintâiu 'l-a amintit onor. domn deputat Helfy; de atunci îndeobște se întrebuințază ca frasă îndatinată.

În cuvêntul acesta e cuprinsă întreaga politică de naționalități a onor. domn deputat. Pe față a esprimat aceasta cu prilegiul desbaterei asupra budgetului. Eu am urmărit atunci discursul onor. domn deputat Helfy cu atențiune și am vědut, că onor. domn deputat Daniil Irányi, care ședea înaintea lui, clătina din cap admonând. Onor. domn deputat Irány a ḑis, că acela, care ar fi capabil să statorească o înțelegere pacînică între naționalitățile Ungariei, ar puté trece de întemeietorul din nou al Ungariei. Vědênd că onor. domn deputat Irányi clătina din cap la acea cuvêntare, am ajuns la convingere, că el pe onor. domn deputat Helfy nu'l ține de acest reîntemeietoriu al Ungariei. (*Ilaritate!*) Și în acest ton și în acest chip vorbesce și ministrul de culte al Ungariei; asupra unei cestiuni atât de serioase se nasce firesce o desbatere mare. Să'mi fie permis în contrast cu aceasta a cita unele cuvinte din raportul comisiunei, cu cari în camera belgiană s'a presentat proiectul de lege despre întrebuințarea limbei flandrense. Se ḑice ací:

„*La langue est plus que l'intérêt personnel; elle est plus que la conscience, car celle ci est par suite des circonstances extérieures, sujette à des modifications multiples. Elle est même plus intime au peuple que sa religion, car elle est plus ancienne et tient plus à son individualité.*

„*La question de la langue est une question de conscience, dans laquelle personne, d'autre que le propriétaire de l'idiôme n'a à intervenir c'est donc une affaire qui ne souffre pas de discussion.*“

În adevěr, limba e mai mult ca un interes personal, mai mult ca confesiunea politică, pentru că aceasta este espusă la multe schimbări prin împregiurări — limba este mai strîns legată cu națiunea ca și credința, pentrucă aceea este mai veche și este legată de individualitatea cea mai din lăuntru — cestiunea limbei este o cestiune a conscienței, în care nu e nimĕnui iertat a se mesteca, numai proprietarului limbei — este deci un lucru, ce nu permite nici o discusiune.

Nu patima deci, ci revoltarea asupra vătĕmărei comoarei celei mai sfinte, nu preocuparea, ci progresul și simțul pentru binele obștesc, nu mâncărimea a juca un rol, ci conscienția ne îndeamnă la opositie atât de mare față cu confesia D-voastre politică.

Sciu bine, onor. casă, că în casa aceasta va învinge confesia politică — căci nu e vorba de ocupația Bosniei, când resultatul votărei a fost îndoielnic, ci de ocupația scoalelor, despre care un oarecare *esprit de corps* s'a și esprimat de mai nainte. Dar afară de casa aceasta n o i sûntem maioritatea. (*Glasuri din stânga estremă: Nu este așa!*)

Eu deci onorată casă, nu primesc proiectul de lege ca basă a desbaterei speciale. (*Aprobare*).

Revista politică.

Sibiiu, în 13 Iunie.

La noi în Ungaria reformele nu mai au sfêrșit; în continuu trecem din o reformă într'alta, asa încât nici nu ne mai remâne regaz pentru a puté aprețuí binele sau rĕul. Se signalisează din cercuri competente, că l e g e a m u n i c i p a l ă va fi modificată într'acolo, ca funcționarii administrativi să fie d e n u m i ț i de guvern, și l e g e a t i m b r e l o r ș i a t a c s e l o r — o lege cu totul nouă, să se reformeze din fundament.

În Austria s'a început alegerile dietale. Resultatele încă nu sûnt cunoscute, afară din puține cercuri. C e h i i au publicat un a p e l e l e c t o r a l, care este un reflecs fidel al schimbărei vederilor, ce s'a petrecut la Cehi cu privire la participarea la dietă. Apelul, care poartă în frunte signatura Dr. Rieger, declară, că Cehii sûnt gata a întra în senatul imperial, dacă acest pas a lor li se va face posibil fără denegarea naționalității și dignității lor. Spre acest scop să se facă Cehilor oare-care concesiuni, până acum neprecisate mai aproape, pentru a aduce în conglăsuire dreptul de stat bohem cu dreptul de stat public.

O c u p a r e a N o v i - B a z a r u l u i pare a fi amênată. În privința aceasta i se scrie ḑiarului „Neue freie Presse“ din partea militară următoarele: „Ocuparea Novi-Bazarului pare a nu se realisa așa curênd. Încât se tractează despre înaintarea și trecerea faptică a granitei de sud a terenului de ocupațiune, mĕsurile de lipsă nu s'au ventilat până acum în cercurile competente nici într'atâta, ca să se pregătească o operațiune pacînică, cu atât mai puțin să se hotărască ceva definitiv.“

Camera din R o m â n i a a primit cu 99 contra 9 voturi adresa de respuns la mesagiul domnesc. Eri s'a ținut o ședință secretă a senatorilor și a deputaților în causa cestiunei Ovreilor.

Despre moartea principelui N a p o l e o n ḑiarele franceze și engleze publică o mulțime de detaiuri. Scirea cea dintâi despre moartea tinerului principe a primit-o ministrul de resbel englez în 7/19 Iunie, în care ḑi a și comunicat-o camerei. Ministeriul de esterne frances a fost încunosciințat în sara aceleiași ḑile prin ambasada din Londra. In Paris tristul eveniment a fost cunoscut numai înaintea ameḑei la 20 Iunie prin o ediție separată a ḑiarului "Estafette". Ḑiarele din Londra discută cu multă și sinceră compătimire moartea principelui; foile franceze royalistice se țin foarte reservate.

Scirea despre a b ḑ i c e r e a C h e d i v u l u i din Cairo, care o comunicasem după o telegramă a lui „Pester Lloyd“ este pripită. Abḑicerea se așteaptă, dar până astăḑi ea nu este fapt.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafulu Român.“

Riu-alb, în luna lui Iunie 1879. (A l e g e r e d e n o t a r i u c e r c u a l). Ḑiuariul maghiar „Hunyad“ ce apare în Deva în Nrul 21 din 28 Maiu a. c. sub „A napi események köréből“ face un estras scurt despre alegerea notariului cercual de-aici, carea s'a ținut în Riu-alb sub presidiul ilustrului d-n jude pretorial Puj Zsigmond.

Dacă aceea descriere ar fi fost justă, atunci între conaționalii nostri ar face o sensațiune mare, ba mulți din lectorii lui Hunyad poate vor fi cugetând cu preoții și învĕțătoriul despre cari vorbesce corespundentul vor fi băgați în butuci. Dênsul ḑice: „Ez eddig furcsa csupán, azonban komoly szint ad e választási ügynek a nagy mérvii bujtogotás, melyet a roman lelkészek 's egy kőzségi tanitó elkővettek, kik azzal izgattak a nép között hogy „tolvaj magyart“ ne válaszszanak, mivel a magyarok el akarják törötni a nemzetek nyelvét, igazságát és jogait.“ Dênsul mai amintesce vre-o câteva cuvinte și despre Românul din Hunedoara, precum și despre comisiunea de încredere dela aceea alegere, cari însě nu se plătesce a le amintí, căci nu merită a se perde timpul cu cetirea lor.

Se vede însě că „Beküldetett“ a lui Hunyad n'a avut cunoscință destulă despre aceea alegere.

Pentru a cunoasce însě ori cine fie de ori ce națiune decursul alegerei noastre de notariu, voiu a o descrie în tot cuprinsul ei, așa după cum în realitate a și fost.

Fostul notariu I á r y I á n o s se afla în o stare sanitară de tot slăbuță, din care causă nici că mai putù funcționa, ci'și dedea demisiunea naintea ilustrului d-n jude pretorial Puj Zsigmond; aceasta se aduse la cunoscința vice-comitelui, ear acesta numai decât și publică concurs cu terminul pentru recurenți 16 Maiu ear ḑiua alegerei 21 Maiu.

Candidați îndată se aflară destui; anume: Mircsa, Maksay, Patomir, Balint Ődön de națiune maghiară: Ioan Șandru, Apostol și Rimbaș de națiune română.

Dênsii afară de Rimbaș — Românul din Hunedoara și incepură pe întrecutele a corteși prin comune spre a'și dobândí voturile alegĕtorilor, făcêndule tot felul de promisiuni, dar beutura încă nu lipsia. Unul dintre acești candidați a fost așa de procopsit de-a făcut chiar contract cu o comună, ca alegêndul pe el va micșora atât salariul cât și celelalte venituri ale notariului, ba ce e și mai mult, a avut cutezanța de-a arĕta oamenilor o scrisoare falsă în care era scris dela d-nul „szolgabiró“ că d ê n s u l e notariu și altul nu!

Despre toate aceste d-nul jude pretorial a avut cunoștință clară, însě dênsul ca om înțelept și prea bun nu'și făcea nimica din acele, ci riḑind ḑicea: facă ce voiesc, dar ací e treaba alegĕtorilor; ei sciu că votul lor e liber și nu'i poate silí niminea, votează dar fie-care pe cine are poftă, atâta însě aș dorí ca se aleagă un notariu bun.

El a arĕtat că iubesce egalitatea și frățietatea, în urmarea căreia e și stimat de întreg cercul pretorial.

Timpul de alegere se apropia; Românul din Hunedoara încă vine și ca și ceilalți merge la domnul jude pretorial spre a se presenta.

De-ací vine în Rușor la preotul Simion Suciu și fără de-a petrece ací timp îndelungat vin ambii la învĕțătoriul din Riu-alb C i a c h i.

Ací preotul Suciu și învet. Ciachi îi făcură propunerea, că Rimbaș să nu umble prin comune resp. pe la alegĕtori, căci aceștia se cam urîseră de visitele cele multe ale celorlalți candidați, ba spunênd cea dreaptă de multe ori se ascundeau de fețele lor; ci mai bine să se reîntorcă acasă și se vină pe ḑiua alegerei, promițîndu'i că dênșii își vor face datorința dacă dênsul va fi mai cualificat.

Este prea bine cunoscut, că preoții și învĕțătorii sûnt unicii conducĕtori ai poporului, și cu durere trebue se ḑic, că în timpul de față nici că mai are poporul alți individi pe cari să'i poată numí de-ai lui. În preoți și în învĕțători are bietul popor toată încrederea și dela acestia și așteaptă toată mângăerea.

Astfel făcură și acum alegĕtorii cercului nostru. Dênșii toată încrederea 'și-au pus-o și acum în preoții și învĕțătorii amintiți. Cești din urmă avênd cunoștință clară despre cualificațiunea fie-cărui din cei 7 candidați recomândară 3 individi între cari era și Rimbaș.

Alegĕtorii fără de-a cunoasce pe Rimbaș și fără de-a'l fi vědut indată începură a se interesa de dênsul și preste puțin se și solvară a remâné pe lângă Rimbaș, acestia erau alegĕtori din 3 comune, căci celelalte 2 comune își aveau candidatul lor fiecare pentru sine; această desbinare a celor 2 comune — Băesci și Rușor — în cari funcționează tocmai preoții despre cari vorbesce Hunyad, nu a provenit din indemnul preoților ci acolo a predominat păharul cu carele s'a și ales.

Ḑiua de 21 Maiu e ací, candidații toți vin la locul de alegere — Riu-alb. Alegĕtorii încă se adună. La 9 a. m. sosesce și d-nul jude pretorial Puj Zsigmond, îndată alege o comisiune de controlă, și ocupându'și fie-care locul, decid: că votisarea — în cas dacă nu va fi aclamare — să se întêmple prin spunerea numelui seu și prin arĕtarea respectivului pe care'l voiesce de notariu.

Alegĕtorii se chiemară înainte spunênduli-se însemnătatea ḑilei acestia, nereeșind aclamare, poftiră votisare. Votisarea se întêmplă prin tragerea de sorți, respective care comună se voteze 1-a a 2-a și a 3-a oară etc.

Votisarea decurse prin spunerea numelui în ordinea cea mai frumoasă vre-o 3 alegĕtori nu sciură numele candidatului, dar în persoană încă nu'l cunoscură, prin urmare nici că avură valoare acele voturi. Finindu-se votisarea, resultatul ei a fost, că Rimbaș a dobêndit maioritate de voturi și că atare a și rĕmas notariu cercual.

Candidații cealalți și însinuară protest.

După depărtarea presidiului și a publicului îndată se adunară la „mai marele contrariu al partidei lui Rimbaș“ și ací oțelindu-se cu „țuică“ căutară causa de protest, dar mi se pare că nu aflară, sigur oțelul au fost prea slab. De-ací se duseră în grupă în comuna vecină Băesci, carea e foarte vestită de vin bun și apă acră (borviz) destulă.

După ce goliră vr'o câte-va părechi și aflară causa de protest, încă foarte curioasă; anume: preoții românesci Nandra și Suciu, împreună cu

---

— Și dacă noi am sci?

„Mi-ați spune și mie! le ḑise ea.

— Asta-i, veḑi asta-i! grăi Simion! că nu scim nici noi; dar se ḑice, tocmai spuneam vĕrului Mihu, că ar fi să te pețească Toderică, îl scii acum! Și se teme...

El tăcù și Marta tăcù și toți tăcură. Cuvêntul următor trebuia să fie al mumei; Ei! spune, ce ai ḑice tu?

Marta dete din umeri și grăi: cum a vrea tata.

— Noroc să ai, grăiră amêndoi oaspeții, ridicându-se de pe scaun eară Mihu simți o deosebită rĕcoare la inimă, vědênd că lucrurile se fac atât după voia lui.

Cu aceste toată treaba era pusă la cale și luându-se înțelegere, ca preste trei ḑile, adecă Duminecă, junele să vie cu părinții și cu oamenii sei, să pețească după obiceiu și să se facă logodna.

Cei doi trimiși plecară cu respunsul Marta le sărută mânile, eară Mihu și Safta îi însoțiră până la portiță.

(Va urma).

învĕţătoriul Ciachi ar fi ḑis alegĕtorilor „se nu aleagă hoţ de ungur de oare ce Ungurii vreau ale răpí limba, dreptatea şi averea.“

Eu mĕ mir de-acei candidaţi că cum putură afla astfel de cuvinte, ce saměnă a fi eşite mai mult din burta lui Bachus decât din gură omenească. Noi ne-am pomenit cu Ungurii ce se află şi acum în cercul nostru, dênşii încă s'au pomenit cu noi, dar până astăḑi, lauda bunei înţelegere ce esistă între noi, că nici unii n'am avut lipsă de-a folosí astfel de cuvinte.

Poate că Domnia-voastră d-nilor candidaţi voiţi a le întroduce?! Dar vĕ asigur că în cercul nostru rĕmâneţi pe jos cu ele.

Destul că acest protest stilisat aşa după cum ḑiseiu îl trimiseră d-lui vice-comite. Acesta nu aduse nici un decis final ḑicênd că protestul se va înainta la comitetul comitatens, dar totuşi până atunci să se aleagă un substitut. Această alegere se întêmplă în 29 Maiu tot în acel loc. Dintre candidaţi au fost presenţi, rivalii sângeroşi Maksay, Apostol, Ioan Şandru şi alesul notariu Rimbaş.

Dacă cândva aceşti rivali ai lui Rimbaş nu 'şi-au cunoscut pĕcatul, acum avură cea mai bună ocasiune de-a şi'l vedé cu ochii, căci pe lângă toate apucăturile lor ticăloase şi pe lângă toate promisiunile lor netrebnice totuşi fu ales şi de substitut noul notariu Rimbaş şi încă spre uimirea lor prin aclamarea totală, neaflându-se nici măcar unul între alegĕtori care să poftească pe altul.

După ce se finì actul alegerei, Maksay fu aşa de inpertinent de ḑise cătră domnul jude pretorial Puj Zsigmond că şi acum voiesce a însinua protest, dar apoi îşi capĕtă rĕspunsul într'un ton, ce cred că nu 'i-a prea ticnit procopsitului de Maksay.

Să vedem însĕ cu protestul făcut contra preoţilor şi a învĕţătoriului ce s'a întêmplat? Căci dênşii vor fi ḑis astfel de vorbe agitătoare contra altei naţiuni, atunci de sigur au comis causa de crimă.

Cu rĕspunsul acesta remân datoriu până la timpul seu. Atâta însĕ sciu că în 8 Iunie cu posta de sara d. jude pretorial a primit ordinaţiune ca să învestigeze causa; până acum încă nu s'a început.

Ce se ţine de învĕţătoriul Ciachi, fie cine dintre lectori poate vedé în „Hunyad“ Nr. 23 din 11 Iunie un articlu îndreptat cătră redacţiune de cătră domnul inspector scolastic Rethi, unde însuşi domnul jude pretorial deneagă toate acele scornituri.

Cred, ba şi afirmez, că tot aşa va fi şi despre preoţi. C—i.

Academia română.

Sesiune estraordinară.

Procesul-verbal Nr. 3.

Şedinţa din 25 Maiu st. v. 1879.

Membri presenţi: D-nii Alecsandri Vasilie, Aurelian Petre S., Babeş Vincenţiu, Bariţ George, Caragiani Ioan, Fălcoian Stefan, Ghica Ion, Haşdĕu Bogdan P., Hodoş Iosif, Ionescu Nicolae, Laurian August Tr., Maiorescu Titu, Maniu Vasilie, Odobescu Alecsandru, Papadopol Calimach Alecsandru, Roman Alecsandru, Sion George, Stefănescu Grigorie.

Preşedinte, Ioan Ghica.

Şedinţa se deschide la 9 oare a. m.

Se dă lectură procesului verbal al şedinţei precedente, şi se adoptă.

Dl preşedinte comunică o adresă a d-lui N. Densuşian, prin care trimite copii după nesce acte diplomatice, scrisori de-ale principilor români din secolul XVIII, pe care i le-ar fi oferit D. Coloman Thaly, membru al academiei de sciinţe din Pesta, care le-a copiat pe unele din archiva de stat a Ungariei, eară pe altele din archiva familiei Carobji. Se primesc cu mulţămire.

D. Haşdĕu crede a profita de ocasiune spre a se arĕta d-lui N. Densuşan mulţămirile pentru zelul şi activitatea care le-a consacrat în urmărirea şi decopiarea atâtor documente împortante pentru istoria naţională.

D. Odobescu ḑice, că relaţiunile d-lui Densuşan, despre misiunea istorică ce i s'a dat, trebuie să se dea în cercetarea şi apreţiarea secţiunei respective, pentru ca academia, mai bine încredinţată să poată decide dacă misiunea d-lui Densuşan trebuie să se mai prelungiască.

Adunarea consultată recomâdă acest subject sectiunei istorice.

D. Maniu propune ca, după procedura ce s'a urmat cu d-nii membri chiemaţi în sînul adunărei în şedinţa dela 23, să se învite ca membru actual şi D. Andreiu Mocioni, spre a lua parte la lucrările academice.

Se observă de cătră unii membri că în situaţiune analoagă se găsesc şi alţii despre care ar trebuí mai întâiu să avem încredinţare particulară că primesc de-a revení în sinul adunărei, la care fuseseră numiţi.

D. Maniu presentă o propunere subscrisă şi de D. Babeş în următoarea cuprindere;

„Membrii academici fiind pe viaţă aleşi, delegaţiunea este învitată a chiema pe toţi membrii cei cari au figurat dela înfiinţarea societăţei academice române.“

Această propunere se primesce cu maioritate.

La ordinea ḑilei fiind numirea comisiunei financiare pentru cercetarea compturilor şi administraţiunei fondurilor, se procede la vot prin bilete şi se aleg cu maioritate d-nii Hodoş, Caragiani şi Stefănescu.

D. secretar general cerênd să se reguleze sarcina de secretar ad-hoc, care după statute trebuie să se aleagă anume pentru redacţiunea proceselor verbale ale sesiunei, adunarea îl învită ca să poarte dumnialui această sarcină ca şi în anul trecut.

Şedinţa se ridică anunciându-se cea viitoare pentru ḑiua de Luni, 28 Maiu, când comisiunile numite să vie cu lucrările lor respective, spre a se puté pune în discuţiune.

Vice-preşedinte, G. Bariţ.
Secretar ad-hoc, Sion.

Varietăţi.

* (Maiestatea Sa) împĕratul, ţinêndu-se în acest an la M. Oşorhei esercitiile militare în luna lui August, va sosì la Oşorhei şi va petrece acolo vr'o câteva ḑile. Aşa ne spune „Pester Journal.“ Tot pe timpul acela se vor ţiné acolo şi esercitiile honvedilor, la cari se vor chema toţi honvedii din părţile de jos ale Ardealului. La acele va asista Alteţa Sa archiducele Iosif.

* (Parastas). Sâmbătă dimineaţa la 9 oare va avé loc în biserica gr. or. din cetate un parastas solemn în memoria reposatului Archiepiscop şi Metropolit Marelui **Andreiu** baron de **Şaguna**, pontificat de Escel. Sa Preas. Archiepiscop şi Metropolit *Miron Romanul* cu asistenţă corespunḑĕtoare.

* (Progresele sciinţei). Unde se vor oprí oare progresele sciinţei? „Berliner Börsen Courier“ menţionează o descoperire, care dacă ar fi confirmată ar constituí de sigur una din cele mai mari şi mai preţioase victorii a sciinţei moderne;

Un domn Rotura ar fi descoperit în America de sud o otrava vegetală care are proprietatea de-a arunca animalele într'o stare de moarte aparentă, în care ele remân până ce o altă contraotravă face din nou ca să circuleze sângele, restabilind funcţiunile inimei. În modul acesta, s'ar puté trimite din America în Europa animale vii într'o stare de letargie.

D. Rotura asigură că, sub oarecare condiţiuni, s'ar puté manţiné animalele în această stare, în timp de de mai multe luni şi chiar de mai mulţi ani.

* (Greutatea omului). Greutatea mijlocie a unui copil e la nascere 3.20 chilograme, a unei copile 2.91. Copii perd din greutatea lor în cele 3 ḑile după nascere şi nu cresc până cam după a 7 a ḑi dela nascere. In etate egală bărbatul în deobşte e mai greu ca femeia, numai în al 12-lea an ei de regulă sùnt egali. Al 40-lea an este timpul, când se desvoaltă perfect greutatea omului, femeia însĕ adesea îşi ajunge greutatea cea mai mare în al 50-lea an. Greutatea mijlocie a bărbatului e în al 25-lea an 62.93 şi în al 40-lea an 63.7; a femeii e în al 25-lea an 53.2 şi în al 50-lea an 56.16 chilograme. Dela al 40-lea şi 50-lea an începênd şi bărbătul şi femeia perde din greutate, care perḑĕmênt face la sfêrşitul vieţei 6—7 chilo.

* (Asigurare contra vărsatului). Se vorbia mai ḑilele trecute despre fundarea unei companii de asigurare contra vărsatulu, în America de sud.

Fiind că pentru multe din damele cele tinere, frumseţa figurei este cea mai bună (?) şi unica zestre, şi că vărsatul micşorează foarte adese această frumseţă într'o mare proporţiune, şi prin urmare şi şansa de-a se mărita, compania este pe o bună cale de-a face avere şi şi are deja un bun numĕr de asiguraţi.

Această societate are de scop de-a înlocuí frumseţa perdută prin o sumă de bani plătită celor interesaţi.

Preţul poliţei este în raport cu suma asigurată; un juriu este însărcinat de-a hotărî până la ce punct frumseţa este vătămată şi a plătí în consecinţă.

* (Inimicii pomilor). Poate că vĕ plac fructele şi n'aveţi gust rĕu. În casul acesta îngrigiţi de pomi. Ei au inimici de moarte în nisce vermi care le rod fructele încă verḑi. Aceste fiinţe strică douĕ treimi din fructe cătră finea lui Iunie şi Iulie. Fluturii lor îşi depun ouĕle în Iunie şi Iulie în poamele încă necrescute. Vermele mânâncă sîmburele, ba chiar şi partea cărnoasă şi face se cadă fructul. Vermele de coloarea pomului se lasă pe el jos cătră începutul lui Iulie până în Octomvrie, pe urmă se urcă earăşi în pom şi se ascunde în crepăturile scoarţei, unde se învĕlesce într'o pânză alburie grea de recunoscut şi de găsit. În Aprilie viitoriu se împupează şi în Maiu îşi reîncepe, lucrul destructor, I. Becker, profesor de fete în Jüterbog (cercul Potsdam), s'a ocupat de aceste fiinţe destructoare şi a inventat în contra lor un fel de cleiu, numit Brumata-cleiu. Eată mijlocul propus de el: La o înălţime de 1 metru dela pămênt se învĕlesce pomul într'o verigă de hârtie lată de 10 centimetre. Această verigă se leagă numai la capul superior şi partea din afară a ei se unge cu Brumata-cleiu. Vermii, urcându-se pe trunchiul pomului, se opresc sub hârtie la adăpost de frig şi de inimici, sau vor să treacă preste ea mai departe şi atunci rĕmân lipiţi de cleiu. Veriga poate rĕmânĕ până în Decemvrie. Vermii se adună în ceată compactă şi ciocănitoarele îi pot găsí uşor, aşa încât omul mai nici n'are lipsă să'i caute şi să'i ucigă. Este lucru firesc, că dacă vecinii nu iau aceleaşi precauţiuni ca noi, toată întreprinderea e zadarnică, de oare-ce fluturii vecinului pot sbura la oare-care distanţă şi'şi pun oauĕle şi în fructele pomilor nostrii.

* (Moştenirea fabuloasă). Cu privire la moştenirea fabuloasă a d-lui Trausch, chemistul laboratoriului spitalului Colţei, despre carea vorbirăm deja în numĕrul 62 al „Telegrafului Român“ ḑiariul „Timpul“ află din isvor sigur că rĕposatul unchiu, nu se numia Trausch ci Shöck. Acesta murise, după cum se spune înainte de patruḑeci de ani lăsând după el o avere colosală. Averea rĕmase în îngrigirea unui prietin al rĕposatului Shöck, care murind şi el înainte cu vr'o douĕḑeci de ani lăsà banii bancei engleze pentru ca ea să caute pe ereḑii defunctului Shök. Trecură ani la mijloc până ce s'a aflat că familia Trausch este înrudită în linie colaterală cu Shöck. Ereḑi sûnt mai mulţi, între cari este şi d. director al eforiei spitalelor de aici. Până se va face partagiul vor trece ear ani şi suma ce se va cuvení d-lui Trausch nu poate fi atât de mare precum se vorbia. E drept că averea totală se urcă, conform actelor, la suma frumoasă de 13 milioane livre sterline, adecă cam la 400,000,000 franci. După ce se va stabilí numĕrul ereḑilor se va puté cunoasce cifra ce se cuvine d-lui Trausch, care în ori-ce caz va fi destul de însemnată.

„Când norocu-'şi schimbă pasul
N'aduc ani ce-aduce ciasul.“

* (O mamă uitucă). Şeful staţiunei din Genf primì de curênd următoarea împărtăşire oficială telegrafică de la staţiunea Alost: „În trenul de la 10 oare 50 minute am uitat: un copil de 6 luni, un parapleu şi un pachet cu vestminte“. Deocamdată, seful staţiunei din Alost a trebuit să poarte grige de copil.

Bursa de Viena

din 25 Iunie n. 1879.

Metalicele 5%	66 45
Împrumutul naţ. 5% (argint)	67 55
Împrumutul de stat din 1860	126 35
Acţiuni de bancă	824 —
Acţiuni de credit	262 75
Argint	— —
Valuta nóuă imperială germână	56 90
London	115 90
Galbin	5 47
Napoleon d'aur (poli)	9 23

Economic.

Budapesta, 21 Iunie n. Impregiurările timpului din sĕptĕmâna trecută n'au fost nefavorabile; ploaia de foarte mulţi poftită a şi întrat chiar pe la începutul sĕptĕmânei şi a ţinut în tot decursul ei, arĕtânduse adesea chiar în torenţi, însoţiţi de vremuri grele cu grândină. Aceste ploi au fost tare folositoare de altmintrelea pentru cucuruz, napi, crumpene şi tăbacuri; cam nepriincioase însĕ pentru fênuri şí rapiţă. Timpul înfloririi grânelor a fost de tot favorabil, o împregiurare, carea a ajutat desvoltarea şi crescerea spicelor şi grăunţelor lor a căror stare este lăudată din toate părţile. Pe aici domnesce pretutindenea nădejdea, că secerişul o să fie bun şi îndestulitoriu, cu deosebire dacă timpul următor va fi însoţit de vreme mestecată cu căldură şi ploi din când în când. Jăluirile de mai nainte asupra ruginei au încetat cu totul şi domnesce mai pretutindenea nădejdea, că dacă în următoarele 14 ḑile va fi timpul ca cel de faţă, atunci cestiunea ruginei tuturor plantelor va fi deslegată favorabil. Starea aceasta a bucatelor şi a tuturor celorlalte fructe a născut o retragere oare care dela negoţul lor, în urma cărei împregiurări şi preţurile lor au fost cam slăbuţe. Notăm în special următoarele:

Grâul la 85,000 m. m. s'a plătit cu câte fl. 9.90—10; Sĕcara la 3000 m. cu fl. 5.60—6.10; Orzul la 400 m. cu fl. 5.15—6.10; Cucuruzul la 15,000 m. a trecut cu fl. 5.09—5.20; Ovĕsul cu fl. 5.25—5.60; Făina şi în sĕptĕmâna trecută n'a avut mare trecere.

Păstăioasele asemenea n'au trecut prea bine, pentru că n'au avut cumpĕrători şi s'au plătit: mazerea numai cu fl. 5.80—10; lintea cu fl. 8—11; fasolea cu fl. 6.60—7.50; mălaiul cu fl. 5—5.15; sĕmênţa de cânepă cu fl. 8—8.50; şi sĕmênţa de in cu fl. 13 per 100 chigr.

Lânile per 56 chhr. s'au vêndut cu fl. 39—42;

Porcii n'au avut căutare. In târg s'au aflat 89.730 dintre cari au fost din Ungaria de jos 2490, și din Ardeal 250 cap. Unsoarea de porc a trecut cu fl. 39 fără, apoi cu fl. 42—43 cu vas cu tot; Slănina cu fl. 36.50—38.50; sĕul cu fl. 42 50—43.50; Rapița din Bănat cu fl. 11, din România cu fl. 12.25; Spirtul a trecut per 10 mii litre % și adecă *en gros* cu fl. 27.50 și în consum cu fl. 28; Peile au trecut între toate articulele din sĕptĕmâna espirată mai bine. Și adecă: peile de oaie din Bănat cu fl. 120—130 cele de miel din Bănat și Ardeal cu fl. 70—80; și cele de capră cu fl. 105—120 toate per 102 de dărabe. Peile de bou din Bănat cu fl. 135—140; cele din Ardeal cu 145—150; peile de viţĕl cu fl. 180—190, per 102 dărabe; cele de cal cu fl. 11—12.50 părechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny."

Licitațiuni: în 16 Iulie și 16 August imob. lui Mihail Incze și soției sale în Közép-Ajta; în 4 Iulie imob. lui Alecsandru Biro în Arcoș (judec. cerc. Săngiors); în 10 Iulie imob. rĕmasului după Ioan Temesvári în Brașov (trib.); în 24 Iulie și 28 August imob. Linei Radu și soți în Mohu (trib. Sibiiu); în 8 Iulie și 8 August imob. Bertei Fanta în Alba Iulia (trib); în 20 Iulie imob. rĕmasului după Mihailă Rĕhĕian în Tiuri (jud. cerc Aiud); în 5 Iulie imob. lui Stefan Suciu în Peta (trib. Cluj); în 30 Iunie imob. lui Mihail Coc și soți în Cărpiniș (jud. cerc. Abrud); în 22 Iulie și 23 August imob. lui Mihailă Sălejan în Haţeg (jud. cerc.); în 22 Iulie și 22 August imob. lui Dănilă Macsimilian în Lancrĕm (jud. cerc. Sassebeș); în 1 Iulie și 1 August imob. lui George Mărian în Abrudsat (jud. cerc. Abrud); în 23 Iulie și 23 August imob. lui Frideric Riseri și soți în Sighișoara (jud. cerc.); în 9 Iulie și 9 August imobil. lui Francisc Horvat în Broșteni (jud. cerc. Sechelihid); în 30 Iunie imob. lui Carol Brestewsky și soți; în 5 Iulie imob. lui Martin Groffe și soți în Bistriță (trib.); în 1 Iulie imob. lui Ioan Melchior în Tiucoșul săsesc (jud. cerc. Sighișoara) în 11 Iulie imob. lui Ioan Szabo în Cluj (tribunal).

Mare șifericită nuvelă. Biroul principal de Loterie germână Isenthal & Co. în Hamburg, publică prin ḑiarul nostru de aḑi a II-a serie a loteriei germâne de bani, a cărei tragere se începe la 9 Iulie 1879. După informațiunea ce primim dela casa Isenthal & Co. participarea Românilor la Seria Ia a fost într'atâta în cât casa Isenthal & Co. are de gând de-a instituí la Transilvania o Agenție, și a și făcut chiar mai multe întrebări în această privință.

Premiul cel mare al ultimei Serie a fost câștigat de un proprietar la Iași, și premiul al doilea a fost câștigat de un fabricant la Berlin: Clienti și Români au mai câștigat și diferite câștiguri mici. Este de dorit și sperăm că de astădată fortuna va favorisa pe Clientela română și cu câștigul cel mare, care întrece o jumĕtate milion de franci. Putem dar admite că participarea va fi foarte considerabilă. Este de prisos de-a mai vorbí ací despre soliditatea acestei Loterie, de oare-ce garanția guvernului a unui Stat german e suficientă pentru fie-care jucător.

Consemnarea.

contribuitorilor marinimoși, cari a binevoit a oferí sumele urmânde mai la vale, cu ocasiunea arangiărei „seratei-literare-musicale" de cătră junimea română din Budapesta în 12 Februarie a. c. în folosul societăței de lectură „Petru Maior."

(Încheiere).

Prin d-na Iudita Măcelariu în Sibiiu. DD. Iudita Măcelariu 2 fl., N. Dunca 2 fl., Maria Hanea, A. Moga, Maria Roșca, Alesandrina Mateiu, M. Brote, Maria Harșan, Elena Popescu, Iosefina Răcuciu, Caliopi Boiu, Maria Cosma, Elena Pop, Maria Cunțan, E. Păcurariu, Ioana Bădilă, Maria Roman câte 1 fl. Suma 19 fl.

Prin dl Georgiu Fejér B. 3 fl.

Prin dl Ioan Ciocan în Năsĕud. DD. Ales. Șotropa, Dr. Stef. Pop, Leon Piciu, A. Mazanek, Mih. Damide, Sim. Tanco, Bas. Groza, S. Stoica câte 1 fl., S. Drăgan Bebricara, Erem. Șorobetea, N. N. câte 50 cr. Suma 10 fl.

Prin dl Ladislau Sarkady în Cristiara. DD. Ios. Roman 2 fl., Paul Fașie 2 fl., Ladislau Sarkady, George Damșa, L. Lazar, Nic. Gavra câte 1 fl. Suma 8 fl.

Prin dl Iul. Filipescul în Brașov: Dr. Neagoe, Sim. Mărginean, Mich. Deanly, Macsimilian Laurențiu, Al. N. Orgidan, M. I. Masin, Dan. Dinotaiu, I. Filipescul câte 1 fl., G. Ioanescu 2 fl., Ioan Luzaiu 2 fl., un anonim din România 4 fl. Suma 16 fl.

Prin dl Ioan Moldovan în Blaj 3 fl.

Prin dl Desideriu Borbola în Lipova. DD. Desideriu Borbola 2 fl., Georgiu Mateiu 2 fl., Georgiu Dimitrescu 1 fl. Suma 5 fl.

Prin dl Dr. Colcer în Șomcuta mare. DD. Ioan Pop, Nic. Nilvan, Ales. Pop, Flor. Nilvan, Dr. Colcer câte 1 fl., Elie Pap și Teodor Blaga câte 50 cr. Suma 6 fl.

Prin dl Mich. Sturza în Sepreuș. DD. Petruț, Dr. Ar. Kovács, N. N. câte 1 fl., Mich. Sturza 2 fl., Nica 50 cr. Suma 5 fl. 50 cr.

Prin dl D. Selcelean în Caransebeș. DD. Tr. Doda 5 fl., Seracin 3 fl., Andreeviciu 2 fl., Peța 2 fl., Fil. Musta 2 fl., Niameznyi 2 fl., Petru Brancoviciu, Ales. Stancoviciu, Iul. Catrușca, Fil. Adam, Timot. Stoiacĭcoviciu, Maj. Iacoboviciu, Ioan Popoviciu, I. Nemoian, P. Drăgălina, St. Velovan câte 1 fl. Suma 26 fl.

Prin dl Dr. C. Aronoviciu în Botusani. DD. Dr. C. Aronoviciu 1 #, Dr. Stefanoviciu 1 #, G. Rusu 1 #, Ed. Ulle 1 #, Marcian, prof. 8 lei, Balcean, profes. 10 lei, Ionescu, prof. 4 lei, Tocarschi 4 lei, Nicolescu, Adr. Savinescu, Galliu, Leonescu, G. C. Velea, Severini, Grecianchi câte una rublă, Giurgea 4 lei.

Onor redacț. „Amicul Poporului" 5 fl.

Prin dl Gerasim Candrea în Topanfalva 2 fl., Nic. Coltusel 2 fl., Andreica 1 fl. Suma 5 fl.

Prin dl Nicolau Zigre în Oradeamare. DD. Nicolau Zigre 3 fl., Sim. Bica 5 fl., Teod. Kövári 5 fl., P. Vela 2 fl., Ios. Roman 2 fl., G. Sfârlea 2 fl., Nic. Marcuș, Georgiu Horvath, un oare-cine, Teod. Cioca, I. Pap, Petru Suciu câte 1 fl. Suma 25 fl.

Prin dl Eufremiu Juica în Varadia. DD. Csiky Lajos 60 cr., Zaharia Lațco 60 cr. Eufremiu Juica 80 cr. Suma 2 fl.

Prin dl. G. Sida notar în Șiria 2 fl. Nic. Stefu înv. 1 fl. Suma 3 fl.

Suma 309 fl. 90 cr. Venitul brut este dar 1197 fl. 90 cr. Subtragênd spesele arangierei de 284 fl. 47 cr. Remâne ca venit curat 913 fl. 53 cr., care sumă s'a predat societăței de lectură Petru Maior.

Budapesta în 1 Maiu 1879.

Din partea tinerimei

Dr. *Victor Babeș.* *Iul. cav. de Pușcariu.*

Posta Redacțiunei.

„Valachii și Virchov." Numai încape nici o îndoială, că notița la care se referează articulul D-Tale, este o simplă scornitură a ḑiarului maghiar „Pesti Hirlap." Virchow este un bărbat al sciinței și n'are de-a face cu pamfleturile jidovesci ale ḑiaristicei maghiare. Dacă antropologistul Virchow în scrierile sale scientifice ar fi afirmat vre-odată, că formarea căpătinei Românului samĕnă cu a Tartarilor, nu ne este cunoscut, dar, că el n'a făcut-o aceasta în forma în care o povestesce ḑiaristul din „Pesti Hirlap," ne putem încumeta a o asigura aproape positiv, căci positiunea acestui bărbat în sciință și în societate este incompatibilă cu o astfel de purtare. Dacă „Pesti Hirlap" a lovit pe cineva prin acea notiță, apoi numai pe Virchow 'l-a lovit, atribuindu'i purtări, care un om cult nu le poate posede.

Nr. 882—1879. 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de medic comunal în comuna subsemnată devenită în vacanță se deschide concurs cu termin până la 15 August nou a. c.

Cu acest post e împreunat un salariu anual de 900 fl. v. a. care se ridică la lună sau la pătrariu de an din cassa alodială și de visită se statoresce tacsa cu 10 cr. v. a. Medicul ales e îndatorat a efeptuí vaccinarea atât în comuna principală cât și a în cea filială Rîul-Sadului gratis și îngrigí și de agendele ținĕtoare de inspectorul de morți. În fine se recere, ca medicul comunal să fie provĕḑut cu toate instrumentele necesare pentru obducțiuni și altele. Concurenții, cari vor avé gradul de „doctor universae medicinae," vor cunoasce cel puțin limba română și germână și vor documenta pracsa de mai mulți ani, vor fi preferiți. Petițiunile bine instruate sûnt în terminul sus arĕtat a se adresa cătră primăria comunei Rĕșinari posta ultimă Rĕșinari în Transilvania.

Rĕșinari la 13 Iuniu 1879.

Primăria comunală.

Nr. 243—1879. 1—3

EDICT.

Reveca născ. Pascu Tătuc din Hălchiu, carea a părăsit cu necrediuță de 6 ani de ḑile pe legiuitul ei bărbat George Crăciun, tot din Hălchiu, fără de a se scí locul ubicațiunei ei, este prin aceasta citată, ca în termin de un an și o ḑi să se presenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial, intentat asupră'i de soțul ei.

Brașov, 6 Iuniu 1879.

Forul matrimonial gr. or. al Brașovului I.

Iosif Barac m/p.,
protop.

Nr. 108—1879. 1—3

EDICT.

Ioan Bucur de religiunea gr. or. din Avrig comitatul Sibiiului, carele de 9 ani a părăsit cu necredință pre legiuita lui soție Ioana născ. Lazar Baltea, tot din Avrig, fără a fi dat până acum vre-un semn, dacă și unde se mai află, se citează prin aceasta, ca în termin de un an și o ḑi dela datul de față, să se înfățișeze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră se va pertracta și decide procesul divorțial intentat contră'i de cătră soția lui.

Sibiiu în 15 Iuniu 1879

Forul matrimonial gr. or. al tractului Sibiiului II.

Nr. 98. 1—3

EDICT.

Rachila Moise Lupea din opidul Mercurea cottul Sibiiului, — carea de 3 ani a părăsit pre bărbatul ei Moise Luca, fără a se scí ubicațiunea ei și de mai trăiesce sau nu, — se citează a se presenta în termin de un an și o ḑi înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral, căci la din contră procesul divorțial asupră'i intentat se va pertracta și decide și în absența ei.

Mercurea la 11 Iuniu 1879.

Dela scaunul ppresbiteral al Mercurei.

I. Droc m. p.,
adm. prot.

Grădina Archiepiscopiei,

situată în suburbiul Iosefin în Sibiiu, strada Șevis Nr. 3, așa numita grădină *„Gerlitzi"*,

partea economică,

se esarendează **pe mai mulți ani,** începênd dela **1 Septembre** a. c.

Informațiuni mai de aproape se pot primí în casa Nr. 26, strada Măcelarilor. [26] 1—3

LOTERIA.

Seria II-a.

Guvernul german la Hamburg, care a autorisat o nouă și mare loterie de bani, controlează nu numai emiterea losurilor ci și toate tragerile; deosebit de aceasta guvernul german la Hamburg garantează cu toată averea imensă al Statului pentru plata esactă a câștigurilor oferându-se astfel fie-cărui din toate punctele de vedere siguranța cea mai perfectă. Singurul fapt că un guvern german figurează ací ca garanță e pe destul dovadă că această loterie e solidă de tot.

Nouă și mare loterie de bani mai conține acuma numai **82,000** lose din care **40,000** lose trebuie să câștige neapĕrat; șansa de câștig e dară foarte însemnată, fiindcă mai jumĕtate a tuturor loselor trebuiesc câștigate negreșit. Toate câștigurile se trag acuma în 6 secțiuni care se succed repede una după alta. — Câștigul cel mai mare care e de făcut în casul cel mai fericit se urcă la

533,333 FRANCI

Special mai sûnt de câștigat următoarele câștiguri principale:

	franci		franci
1 a	333,333	=	333,333
1 a	200,000	=	200,000
1 a	133,333	=	133,333
1 a	80,000	=	80,000
1 a	66,666	=	66,666
2 a	53,333	=	106,666
2 a	40,000	=	80,000
5 a	33,333	=	166,665
2 a	26,666	=	53,332
12 a	20,000	=	240,000
24 a	13,333	=	319,992
5 a	10,666	=	53,330
1 a	8000	=	8,000
54 a	6666	=	359,964
5 a	5333	=	26,665
70 a	4000	=	280,000
216 a	2666	=	575,856
2 a	2000	=	4000
531 a	1333	=	707,823
670 a	666	=	446,220
945 a	400	=	378,000

etc. etc., în total 40,000 câștiguri.

Toate câștigurile se plătesc imediat după tragere în monedă de aur subt controlul guvernului german. Noi sûntem însărcinați cu desfacerea loselor originale a acestei noaue și mari loterie de bani, espedându-le cu prețul oficialmente hotărît fără alte cheltueli. Tragerea se începe

la 9. Iuliu 1879

fiind oficialmente hotărît costul loselor pentru această clasă și anume:

fl. 10.80 cr. v. a.
pentru un los întreg original

fl. 5.40 cr. v. a.
pentru jumĕtate los original.

Costul urmează a ni se transmite franco in monedă hârtie austriacă sau în timbre postale austriace. Indată după primirea costului espedăm fie-cărui comandor directamente într'un envelop bine închis losele originale comandate învestite cu armarele țĕrei. Fie-cărei espedițiuni de lose asociăm programul tragerei tradus în limba română, și după fie-care tragere, fie-care participant primesce lista oficială a tragerei, care listă specifică într'un mod esact numerile trase cu câștig; deosebit de aceasta numerile trase cu câștig se publică și prin toate ḑiarele principale din Austria. Mulțămim publicului austriac pentru încrederea arătată până acuma, făgăduind că și în viitoriu vom efectua toate comandele prompt și esact. Rugăm a trimite comandele cât posibil curênd în tot casul înaintea începerii tragerei și anume cel mai târḑiu până la

9. Iuliu 1879.

direct cătră adresa noastră:

ISENTHAL & CO.

Biroul Principal de Loterie.

Hamburg. (Germania).

Corespondăm în limba română. Scrisori din Transilvania sosesc în Hamburg în 80 de oare. Mulțămim publicului transilvan pentru participarea călduroasă la întâia clasă a acestei Loterie, și sûntem mândri de-a puté anunța că mai mulți clienți din Transilvania au dobêndit la seria întâia a acestei loterie câștiguri considerabile, promitem asemenea de-a efectua comandele pentru tragerea de care tractează anunciul de aḑi cu aceeași esactitate și promptitudine.

[23] 3—5

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.** Editura și tipariul tipografiei archidiecesane.

La numerul acesta se adauge un suplement.